

Deo opt. max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & S. Lucæ Orthodoxorum Medicorum Patrono. ¹²⁸⁷

Q V Æ S T I O M E D I C A
CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM DIE JOVIS VII. MARTII.

M. PETRO LEGIER, Doctore Medico, Præside.

An balnei usu salubrior vita?

SALUBRE corpus actionum integritate definitur; si harum aliqua lædatur, jam insalubre dici meretur. Ponitur tamen affectio ab utroque extremo æquabiliter distans, in quo quasi nutat homo inter morbum & sanitatem; sed illa ad morbum vere pertinet, qui quidem minimus est. Cum aliqua pars in agendo impeditur, primo laborat illa, deinde quasi afflata contagione afficitur totum corpus, adeo ut cæteræ partes actionis libertate cadant. Sanguis enim refluus quasi contactus, à parte laborante miasmata abducit, aliis post modum nocitura. Quandiu una nutritio completur, viget floret que corpus, dolere vero si ipsa vel minimum impediatur. A vitiatâ nempe nutritione (causâ violentas excipio) prima mali labes; inde & morbi & cujuscunque generis intemperies principium ducunt. Quo perfectior est sanitas, cōsecutior ab his malis; quanto vero ab hac dignitatē decedit, tanto ad eadem inclinat.

ACTIONUM integritas salubris corporis & causâ & signum; nec enim stat incolumis vita, nisi pars quælibet duplici opere adjunctione secretionis sibi & toti provideat, atque hoc eodem robur pulchritudoque corporis arguitur. Qui autem affectus alteri sanus esset, idem alteri noceret. In bilioso scilicet excellit calor, in pituitoso remissior est, uterque tamen valet, quia debita est humorum commoderatio, & partes convenienti succorecreantur; nec sine morbo alter in alterius temperiem transit. Hic à calore ille à frigore offenderetur. Unde symmetria in qua sanitas collocatur, non absolute, sed habita ratione ad corpus hoc vel illo modo coagmentatum æstimanda est. Qualicumque tamen illa fuerit conservatur congruenti sex rerum non naturalium usu, quas sibi quisque prout convenire experientia didicerit, admove re tenetur. Non enim hic impune peccatur, sed tanto inde graviora mala nascuntur, quanto leviora principio videntur, negligentiusque iis occurrunt.

INTER illa quæ bene constitutum corpus continent, balneum ultimo loco non est habendum. Frictio quidem multa habet commoda, sed hæc eadem insunt balneo, quod etiam exercitationis vicem supplere potest, cum iisdem muneribus beet. Illud aqua calida adornetur. Caloris mensura, ab eo qui usus est peti debet, adeo ut tantus sit quantum sustinere valeat. Moræ tempus notant vires, quantum scilicet ferunt, abluendum. Qui ab hoc puncto ultra aut citrà divertit, aut exoluitur, aut operam perdit. Omnis tempestas commoda, modo penetrabile frigus non adurat. Ne coctionis opus inturbetur, cibique male apparatus per habitum rapiantur, balneum jejuno subeundum. In eo consistendum, nec pectus aut manus, aut pedes motu turbulento commovendi. Lautum corpus aut spongis aut mollioribus linteis blandius detergere expedit; attamen si cutis sit durior & strictior, per quam non usquequaque liberum sit effluviū minimis excrementis, nihil vetat quominus asperius tractetur, quo in casu veteres strigilibus utebantur.

BALNEUM aliud ad delicias quomodo veterum plerique & populi ad orientales & australes plagas siti usurpant. Aliud ad morbos edomandos, tertium est sanitatis tuendæ causâ. Hujus utriusque usus penes medicos est, quibus experientia compertum est cuilibet ætati lavationem convenire. Adeo ut Medicorum principes velint ut puer valetudinis ergo, lavetur. Frigidâ lotionem animalibus permittimus solis ardore exustis, qua interdiximus hominibus. Etenim si quod unum beneficium est, mundâ cute emergant, longe majorum malorum periculum incurrunt, ut cephalalgia, vertiginis, horroris. Non negamus tamen frigidâ solum nonnullis profuturum, quod etiam quandoque experientia declararum est; at cum mortalium nemo corporum *Algoris* intelligat, sapientis est præsidium nocuum, aut saltem non omnino rutum, reprobare. Aquæ medicamentosæ balneum, ut salis, sulphureæ, bituminosæ, nitrosæ, aluminosæ, ægros decet magis, licet sanos non offenderet, sed præstat illud quod calidâ aquâ temperatur.

OUI vult itaque salubrius vivere, multas à balneo commoditates expectet. Cutis spiracula referat, status discutit. Vaporis in modum humorum exuperantiam, morborum brevi futuram matrem, minuit. Pigros inertesque succos putredini proximos caliditate commovere, inquietos & prope igneos humiditate frænare & compescit. Alvinam regionem in qua redundant omnis generis humores nitefacit; ideo appetitum concitat, stomachumque ita afficit, ut cibos brevi comminuat diffundatque. Lassitudinem solvit, roborat musculos nervosque. Seriosam illuviem quasi ebiberet, articulos ab acrioris feri injuriâ, pectus à catharro, caput à gravedine vindicat. Tot & tantis bonis placidus succedit somnus, qui carnes replet, habitumque adauget. Tandem balneum alacritatem, motuumque omnium libertatem largiendo, universum corpus firmat. Atque hæc sunt dotes quibus gloriantur illi quibus balneum est familiare.

Ergo balnei usu salubrior vita.

Afferebat Lutetiæ IOANNES-BAPTISTA RENATVS MOREAV, Parisinus. A. R. S. H. 1675.